

SÄK 2015-02-01

Dessa minnesanteckningar har gått på remiss till dem som deltog i Väsbykonferensen. Remissvaren har medfört ett antal justeringar och några rättelser i texten.

Enligt önskemål så har de punkter där mötet uppfattades vara enigt eller majoriteten var stor för något markerats med rött i texten.

Tolkningar och tillämpningar i Nordiska

Regler kan inte alltid skrivas tillräckligt entydigt utan tolkningar och anvisningar krävs som komplement. Det är således viktigt att ta rätt på hur man i Finland och Norge hittills tolkat oklarheter och att inte bara diskutera regeltexten. Vi måste också enas om hur man tex. nyttjar mätning med PBP.

Om vi blir överens om en regeltext men har helt olika tolkningar o anvisningar är en överenskommelse inte lika mycket värd. Vid NÄU-mötet i Oslo i januari var vi också överens om att tolkningsfrågor måste diskuteras parallellt med regelverket. Tolkningsfrågor finns på agendan vid NÄU-mötet i juni 2015.

I remissen på Nordiska som klubbarna fick under 2014 kom det ett antal tolkningsfrågor från ÖSÄK som man önskade få svar på. Vid konferensen kom det upp ytterligare frågor om Nordiska som jag åtog mig att söka svar på. Eftersom vi inte tillämpat Nordiska ännu så får vi börja med att höra hur man gör i Norge o Finland. Sedan måste vi på varje punkt bilda oss en egen uppfattning.

Från Finland har jag fått svar på ett antal frågor om hur de gör. Dessa svar har skickats för kännedom till alla som deltog i Väsby-mötet. I några svar framkommer tolkningar/arbetssätt som påverkar debatten av vissa moment. Det är av stor vikt att några tolkningar/tillämpningar blir föremål för diskussion i klubbarna. Ni måste diskutera om det sätt som vissa frågor hanteras på i Finland är något som vi tycker är bra eller inte och om vi i NÄU skall föra fram andra förslag på tillämpningar och med bra argument.

Ju mer vi vet om hur man gör i Norge o Finland desto bättre. Vi hinner då förbereda såväl egna alternativa förslag som starka argument. Nedan följer några saker värda att begrunda.

Mätning av sökurer

Synpunkter som framförts inom SÄK är att det blir svårt att hinna med att läsa av sträckor. Det påstods också vid konferensen att det kan skilja väldigt mycket när olika pejlar mäter samma sträcka enligt en test som gjorts i Norge. Pejlräknar inte heller sträckor när kontakten med hunden tappas.

Jukka Immonen instämmer i att det blir skillnader om man jämför olika pejlars avståndsmätare därför får man inte utgå från den uppgiften vid prov i Finland.

Istället mäter man i Finland på kartan genom att i princip lägga ut punkter på kartan utifrån hundens positioner, mäta avstånd mellan punkterna och summera sträckor. Anses enkelt och tar bort ev. problem med att olika pejlar registrerar sträckor på olika sätt eller att pejlkontakt avbrutits tillfälligt.

Anser Ni detta vara bra eller dåligt? Finns bättre förslag?

Skall bästa prestation eller medelprestation bestämma poäng

Detta kan ha stor betydelse för poängen.

När det gäller mom. ”Förmåga att ställa i upptaget” anger Nordiska att man skall räkna *genomsnittspoäng* vid flera upptag. Enligt Immonen tillämpas det strikt. I Svenska har vi uttrycket *sammanvägning* och att *det bästa upptaget skall väga tyngst*. Vi har också en anvisning för poängavdrag vid skenupptag som gör att ett skenupptag inte slår så hårt.

Nordiska är på denna punkt betydligt mer krävande. Ett skenupptag sänker medelpoängen mycket om det andra upptaget är väldigt bra. **Skall vi höja kravet eller behålla den mer generösa svenska tillämpningen? Argument?**

Stötningar och älgkontakter/skottillfällen

Vi är överens om att den svenska fotnoten skall behållas vilket innebär att antalet stötningar bedöms/upptag och gäller samma älg.

I Nordiska kan man i tabellen få poäng för upp till tre stötar och tre älgkontakter. Samma regel gäller som i Svenska om att skalltider från flera upptag får summeras. Dessutom får stötar o kontakter *summeras från flera upptag* i Finland.

Argument för den svenska tillämpningen: Eftersom den första stöten är lätt och den andra hård är det inte rimligt att summera hundens prestation efter två lätta stötar från två olika upptag. Är det rimligt att få summera den tredje stöten från nytt upptag?

Sträcka vid förföljande och flera upptag

I Svenska står tydligt *hunden förföljer älgen resp. sammanlagd sträcka* vilket strikt tolkat innebär att det enskilda förföljande blir bedömt. Det står ingenting i Svenska om hur momentet skall bedömas vid flera upptag men vi räknar det längsta/bästa förföljandet.

I Nordiska står det *sammanlagt förföljande* och inget sägs om bedömning för ett enskilt eller flera upptag. Enligt Immonen så summerar man i Finland förföljande från alla upptag. Vid flera upptag blir det mao snabbt många km i poängtabellen.

Mötets uppfattning var att vi skall sätta poäng efter det ”bästa”. Alternativet att summera som man gör i Finland diskuterades inte. **Vilka argument finns för och emot att summera?**

Vad är skallserie mom. 6?

Efter att ha tittat i de norska och finska reglerna kan konstateras att det uttrycket avser nytt ståndsfall; fast eller gångstånd.

.....

Minnesanteckningar från regelkonferens på Scandic hotell i Upplands-Väsby 17-18/1 2015

Allmänna bestämmelser

Pkt 1 Ändamål

Ordet ”jägarmässiga” byts ut till ”praktiska”

Argument för: Vad som menas med ”jägarmässigt” skapar onödig oklarhet och debatt om vad man menar. Med det valda ordet poängteras att det är ett praktiskt test av hundens egenskaper.

Argument emot: Nytt ord riskerar bara att skapa ny debatt om vad som menas.

Pkt 6 Protest

Protest ska lämnas in senast 5 dagar istf. 3 dagar efter delgivning.

Argument: Rimligt att det ges mer tid!

Pkt 7 Rätt att delta

Alt 1 och 2; att få gå jaktprov med ung hund utan att den är utställd.

Argument mot: Finns ingen anledning. Hundar med exteriörfel(kyptochid eller tandbortfall) har möjlighet att starta på utställning. Unghund som kanske har grava exteriörfel tar plats från annan hund som bör prioriteras. Viktig intäktskälla för att finansiera hela verksamheten.

Argument för: Få in flera anmälningar till jaktprov. Lättare att få oerfarna jägare att starta på jaktprov. Hundar som gått bra första hösten kan snabbt bli bedömda på jaktprov och för vissa klubbar finns inga utställningar i närheten på senhösten. Bra om duktiga unghundar snabbt går prov.

Ett alternativ är att tillåta start utan att ha gått utställning om hunden har ett veterinärintyg vad gäller vissa exteriörfel.

Åldersgräns 15 mån. för start utan utställning ifall det blir beslutet.

Pkt 10 Bestämmelser för domare

Motorfordon

Argument för nuvarande anvisning: Viktigt att kunna bedöma hundens prestation fullständigt. Viktigt att ha full kontroll på hunden i alla lägen annars kan hela provverksamheten bli ifrågasatt. Svårigheter uppstår när en regel är otydlig. En del domare vägrar åka bil och andra gör det utan vidare. En strikt regel som inte efterlevs eller en otydlig regel som tolkas väldigt olika är inte bra för provverksamheten. I Norrland förekommer större områden med berg, myrmark, breda vattendrag som inte går att ta sig över. Utan möjlighet till att nyttja bil försvinner en del äldre domare med automatik, vem vill gå med en domare som inte kommer att orka med? Jaktprov är inte som verklig jakt, på jakt stöter man inte flera ggr för att sedan göra nytt försök, på jakt har man dessutom någon som kan hämta upp när man kommit långt ifrån utgångsplatsen.

Argument emot: Hundar som tar upp på väldigt långt avstånd(spårar långt) eller förföljer envist ska inte premieras på jaktprov och således inte vara hjälpta av bilburna domare. Bil skall bara få nyttjas vid fara för hunden. Prov skall helt likna jakt och då får bil inte nyttjas.

Allmänheten kan uppfatta det oetiskt att ha släpp hundar på älg och sedan förflytta sig efter djuren i bil, kan uppfattas som att djuren stressas i onödan. Kan uppfattas som en etisk fråga vilket är något som Jägarförbundet arbetar med just nu.

Det finns de som tolkar att jaktprov=jakt och då är det olagligt att åka bil för att komma fram till älgen.

Pkt 11 Allmänt

Förslag att införa en text om att SÄK bör göra undersökning på hur effektiva PBP-pejlarna är och godkänna dessa för prov.

Det framfördes att textförslaget inte var bra men SÄK behöver bilda sig en egen uppfattning om pejlnas tillförlitlighet vad gäller mätning av sträckor.

(Som framgår i ingressen så har man såväl i Norge som i Finland konstaterat att pejlar mäter sträckor olika. Satteliter mäter också varenda liten positionsförflyttning vilket kan ge mycket sträcka utan att hunden förflyttat sig så långt. I Finland har man hittat en modell där man utifrån hundens olika positioner mäter sträckorna på kartan istf. att okritiskt ta den sträcka som pejlen anger. Man sätter punkter på kartan utifrån hundens olika positioner, mäter sträckorna mellan punkterna och summerar. Att man i Finland har två domare torde underlätta att hinna med denna typ av sträckmätning)

Pkt 13 Provtid

Alt. Ang. mörkrets inbrott.

Argument mot förslagen: Provslut ska alltid bestämmas vid den tidpunkt då provet startar på morgonen utifrån solens nedgång och rådande väder. Därmed **behövs ingen mer regel.**

Förlängd söktid

Argument för att behålla två extra timmar: Hela dagen ska nyttjas av domare och hundägare. Det har tagit ledigt, ofta åkt relativt långt, dagen är ändå förbrukad så det finns all anledning att utnyttja hela dagen. Därför borde hunden bedömas så långt som möjligt även om tiden inte räcker till för ett fullständigt prov utan måste avslutas i förtid pga mörkrets inbrott.

Pkt 13.4 Avbrott av provet

Skall domaren samråda?

Alt OK. **Inget samråd är nödvändigt. Domaren avgör.**

Pkt 15.1 Bedömningsföreskrift-Sök

Alt. till text ang. traktbyte blev inte diskuterat.

Bedömningsmoment

Moment 0 Tempo tillförs regelverket

Argument för: Som eget moment kan arvbarheten för tempo utvärderas.

Olika förutsättningar för älghundsraserna. Terräng och snödjup kan ha stor betydelse för tempot. Tabell utan km är önskvärd. Bedömning efter domarens erfarenhet.

Argument mot: Det har bara funnits möjlighet under det senaste året att få reda på hastighet i km(PBP). Skillnad på rasernas storlek – fel att blanda in fart i km/tim.

Moment 1 Sök

Koefficient 1,5 eller sänkt till 1,0

Argument : **Koefficient 1,5 ska vara kvar. Viktigt moment!**

Skall löpsträcka tas bort för att det är svårt och arbetskrävande?

Argument: Avstånd och mönster viktigast. Löpsträcka är besvärlig att bedöma. Under gynnsamma förhållanden kan det vara ett komplement. Löpsträcka är ej prioriterad bedömningspunkt utan kompletterande riktvärden och kan därmed behållas.

Förslag att upptag första söktur skall ge K = 5p istf. 6-8p.

Argument för: Bedömd enligt nordiska regler får hunden för bra ”betalt” när den får 6-8 poäng genom att ta upp under första söktur. Var älgens står är inget mått på hundens prestation.

Argument emot: När hunden inte fullt ut kan bedömas måste en schablon finnas. Avstånd till upptag är ett visst mått på prestation, jämför Svenska regler mom.4. Med alternativet K=5p får hund som tar upp på 100m samma poäng som den som tar upp på 1km.

Moment 2 Förmåga att finna älg

Förslag ang älgtäthet lokalt

Argument för: Svag älg tillgång skall inte ligga hunden till last.

Argument emot: Det är svårt för domare att bedöma älgtäthet.

Förslag att ta bort bedömningspunkter

Pkt 3, avstånd till upptaget, tas bort eller behålles med samma argument som under förra momentet.

Övrigt som nämndes

KEB om domaren inte kan se några tecken på att det finns älg inom provområdet.

Hög koefficient för momentet och samtidigt hög andel subjektiv bedömning är inte bra.

Domaren har stort utrymme i sin bedömning om man läser de tre raderna ovanför tabellen.

Bedömning i mom.1 och 2 bör normalt följas åt någorlunda. Undantag kan vara hund med dåligt sök som uppenbarligen tar älg i vind på mycket långt håll eller hund med stort sök som tar upp nära trots rätt vind.

Moment 3 Förmåga att ställa älg i upptaget

Upptagsplats resp. flera upptag

Stor enighet om att radien ska vara 200 m.

Alt.; Vid flera upptag skall det bästa upptaget i huvudsak vara grundande för poängsättning istf. genomsnittspoäng.

Argument för: Ett eller flera skendjur får väldigt stor inverkan om medelpoäng skall gälla. Älgen har stor påverkan om det blir sken eller inte. **Stor majoritet var för den skrivning vi har i Svenska.**

Argument emot: Vi skall premiera ståndhundar. Att hitta skenälg är varken mer eller mindre otur än att hitta ett ungdjur istället för ko+kalv.

Alt. 60 eller 90 min för 10 poäng

Argument för 90: Vi skall premiera att hunden kan stå den tid som ändå skall gå innan det är dags att ta skottillfälle. Ett längre fast stånd i upptaget är en bättre prestation.

Stor majoritet var för 90 min. som krav för 10p

Argument för 60: Ger domaren möjlighet till viss flexibilitet. Normalt får ståendet pågå 90 min men om det är ont om tid är det till fördel med endast 60 min stånd i upptaget. Det kan ha börjat med skenuptag. Sedan kan hunden ha kommit tillbaka och tagit upp på nytt. Om det blir stånd då kan man stöta efter 60 min och på så sätt nyttja tiden bättre. De allra flesta som står i 60 min står även i 90 min ; ca. 96% i Sverige gör det. 99% av alla som tar en 1:a i Finland har 90 min.

Moment 4 Ståndskallsarbetets kvalité

Tillägg i texten om vad som menas med stöt tas bort eftersom samma text finns i p 15:5.

Det ska vara tillåtet med undantagsregel för skottillfälle. Anledningen måste dock preciseras (t.ex. skrapigt före, Gudrunhygge, contorta) En älgkontakt/skottillfälle/spårtecken tillräckligt. **Gångstånd ska vara kvar. Tre stötar är för mycket, det är svårt att få tiden att räcka till ansåg alla med undantag för en deltagare. Fotnot i Svenska behålles; dvs antal stötar bedöms/upptag.**

Moment 5 Vilja att förfölja

Förföljande mäts/bedöms på de sträckor där älgen/älgarna förflyttar sig i sken och inte i gångstånd

För långa förföljanden ska inte orsaka sänkning av poängen enligt bred majoritet på mötet.

(Två deltagare har uppfattat att mötet ville ha poängavdrag för långa förföljanden och att det skulle arbetas vidare med att hitta en modell med fallande skala eller $K=5$. Det kan vara så att många som inte ville ha en poängnedsättning tycker så därför att ingen bra modell finns fn.)

Det ska noteras i Provdatabas hur långt hunden förföljt älgen, speciellt vid skenuptag.

Vad är överdrivet förföljande? Inget rimligt svar finns. Beror till del på om hunden har kontakt (utan skall) eller inte, var man jagar, markens storlek.

Argument för poängnedsättning: Hundar som förföljer älg under större delen av provtiden bör få sänkt poäng.

Argument mot poängnedsättning: Svårt att enas om vad som är för långt och om det skall mätas löpsträcka eller fågelvägen. Svårt att få rätt mätning av löpsträcka med nuvarande utrustning ifall det är sant att pejlare mäter olika eller om pejlkontakt upphör.

Vid flera förföljanden – poängsätt efter det bästa.

Moment 6 Ställande av flyende älg

Förflyttning skall vara minst 300m

Argument för: 100m tyder inte på flykt.

Argument emot: Älg reagerar väldigt olika och första stöt skall vara försiktig.

Förflyttning 100 m är OK enl. majoriteten. Ordet "måste" ersätts av "bör"

Krav på fasta ståndens längd ansågs bra som det är i tabellen och gångstånd behålles i texten för 5p. För 5p skall det stå nytt blandat, fast.....

Antal stötar

2 istället för 3 stötningar är önskvärt. (Se kommentar inom parentes för mom. 4)

Moment 7 Skalltid

Höjd koefficient till 1,0, genom att 0,5 tas från Sök

Argument för: Bra om något går galet i början(t.ex. skenupptag) Här finns lätt förtjänta poäng att höja upp totalen med för hund som är värd lite mera.

Argument mot: Sök är viktigare än skalltid. Det momentet ska ha kvar koefficient 1,5 istället för att skalltid ska ha lika mycket. Skalltid blir premierat redan i mom.4.

Klar majoritet för att behålla koeff. 0,5.

Krav på att tid i gångstånd ej får > fast stånd

Argument för: Viktig princip

Argument emot: Har poängmässigt väldigt liten betydelse och hundar med stor andel gångstånd får lågt pris eller inget pris alls.

Moment 8 och 9 för Skallet

Tillägg i texten:

1. "Momentet bedöms i första hand vid fast stånd"
2. " Momentet bedöms endast vid fast stånd"

Hörbarhet: **Enighet om att texten enligt alt.1 skall finnas för skallets hörbarhet**

Argument för: Skallets hörbarhet har betydelse för såväl nyttan av fast stånd som gångstånd men skallet vid fast stånd är viktigast.

Täthet o täckning: **Stor majoritet för att texten enl. alt 2 skall finnas för täthet o täckning.**

Argument för: Täthet o täckning har stor betydelse för möjligheten att komma in på ståndet.

Argument emot: Om hunden inte skäller fast inom hörhåll blir mom. 9 inte bedömt alls. Att bedöma i gångstånd är bättre än inte alls. Hund som inte skällt fast inom hörhåll uppnår ändå inget pris. Därför kan samma text som för Hörbarhet användas.

Konferensen diskuterade skillnad mellan gångstånd och drev.

Gångstånd=älg och skallgivande hund är i rörelse och hunden har älgen inom synhåll. Någon ansåg att en gräns på 10km/tim är rimligt för bedömningen. Andra ansåg att det förekommer hundar som går i gångstånd >10 km/tim.

Drev= Hund förföljer spårlopa under skallgivning utan att ha synkontakt med viltet.

Moment 10 Lydnad/Samarbete

Gruppen som jobbade med detta moment redovisade ett helt nytt förslag. Några andra förslag diskuterades inte.

Förslaget finns inlagt i dokumentet "Svenskt förslag till Nordiska jaktprovsregler 2015".

Förslaget mottogs väl vilket tyder på att en stor majoritet fann det väl värt att arbeta vidare med.

En viktig fråga som diskuterades var skillnad mellan önskvärda kontakter i närheten av ståndet, att hunden åker joljo mellan stånd och förare och brytningar innan föraren är uppe på ståndet. Dessa två egenskaper måste hållas isär för att möjliggöra en mätning av arvbarheten.

Enkelhet att skilja prestationerna har varit vägledande när förslaget utarbetats. De olika poängnivåerna kan behöva förtydligas.

Samarbete under sök

1 p = Kontaktar provgruppen med jämna mellanrum, hunden är styrbar under sök

0 p = Ingen kontakt/för självständig/måste hämtas med bil

K = 1p Upptag på första söktur och skäller vid provslut.

Samarbete under älgarbete/efter avslutat älgarbete

4 p = Två kontakter eller fler efter 90 min varav en på stånd och en på återgång

3 p = En kontakt efter avslutat älgarbete

2 p = En kontakt när provgruppen är på ståndet

1 p = Max. en kontakt innan provgruppen är ståndet

0 p = Lämnar provgruppen/hämtas i bil/tar kontakt med provgruppen mer än en gång innan provgruppen är uppe på ståndarbetet.

K= inget älgarbete

Diskuterades att domaren borde vänta ett tag efter provslut för att kunna bedöma kontakt efter avslutat prov. Diskussion om fel som ger 1p eller 0p ej skall få kompenseras senare under dagen hans inte med. Jmf Svenska regler mom.12.

Lydnad

Förslaget vill premiera de hundar som har absolut lydnad dvs inga misslyckanden och inkallning på långt avstånd.

5 p = Två lyckade inkallningar varav en mellan 90 och 150 min ståndarbete och en när provgruppen är utom synhåll >250 m. Misslyckad inkallning får ej förekomma.

4 p = Minst en lyckad inkallning under stånd(ingen misslyckad)

3 p = Minst en lyckad inkallning under stånd(misslyckade får finnas)

2 p = Kan kallas in under sök

K=1 p Upptag på första söktur

0 p = Kan ej kallas in

Prisvärer

Enighet om att det skall vara samma text som i Svenska med krav på fasta ståndtider mm.

